

Commissariaat van Politie
Zaandam

Dict. C./K.
No. 22/148
Doss.: C.V.D.
Bijlage(n) 1.

OPGELEGD
Volgt.
ZAANDAM, 18 Februari 1948
Telefoon 4741

B A 29636

BUREAU B
19.2.48

Ik heb de eer Uedelgestrengde
hierbij te doen toekomen een verslag van
een op 10 Februari 1948, in de Gerefor-
meerde Kerk aan de Stationsstraat alhier
gehouden openbare vergadering uitgaande
van het Comité Handhaving Rijkseenheid.

De Commissaris van Politie

Aan het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68
Den Haag.

Open

23 Februari 8.

B. 29636.
één.

XXX
XXX

UITGEBEVEN

VIII.

**Vergadering betreffende de
Indonesische kwestie.**

Hierbij heb ik de eer Uwer Excellentie aan te bieden afschrift van een op 10 Februari 1948 te Zaandam gehouden vergadering betreffende de Indonesische kwestie, naar de inhoud waarvan ik mij veroorloog te verwijzen.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

H.E. de Minister v. Overzeese Gebiedsdelen

te

J.G. Crabbendam.

's-GRAVENHAGE.

VERSLAG OPENBARE VERGADERING BELEGD DOOR DE AFDELINGEN ZAANDAM VAN HET "NATIONAAL COMITÉ HANDHAVING RIJKSEENHEID", DE "ANTI-REVOLUTIONNAIRE KIESVERENIGING", DE "CHRISTELIJK HISTORISCHE UNIE", DE "STAATKUNDIG GEREFORMEERDE STAATSPARTIJ" EN DE "PARTIJ VOOR VRIJHEID EN DEMOCRATIE" IN DE GEREFORMEERDE KERK TE ZAANDAM OP 10 FEBRUARI 1948.

Aanwezig: ongeveer 1000 personen.

Het Kerkgebouw biedt plaats aan: 12 00 personen.

Sprekers: _____, afdelingsvoorzitter v.h. "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid" te Zaandam.
Prof. Mr. Pieter S. Gerbrandy, geb. te Wymbritseradeel, 13-4-1885, won. te 's-Gravenhage.
Charles Joseph Ignace Marie Welter.

H. A. Lunshof.

opende de bijeenkomst met het verzoek gezamenlijk het "Lutherlied" en "Een vaste burecht is onze God" te willen zingen, waaraan allen voldeden.

Prof. Mr. P. S. Gerbrandy gaf vervolgens een uiteenzetting van de staatsrechtelijke en staatkundige problemen Indonesië betreffende. In het bijzonder kante spreker zich tegen het feit, dat Dr. H. van Mook in Nederlands-Indië over zoveel macht beschikt. Op de gebruikelijke wijze leverde hij voorts critiek op de Regering, die met de Republiek onderhandelingen voert. In de Republiek zou een terreur heersen "die haars gelijke niet kent in de wereld". Na te hebben gememoreerd, dat hem, toen hij deze feiten door middel van de radio wereldkundig maakte, de mond werd gesnoerd, betoogde Prof. Gerbrandy dat het stopzetten van de politieke actie in Indië het moreel van de aldaar verblijvende Nederlandse militairen heeft "kapot" gemaakt. Thans zou Indië een prooi zijn geworden van internationale machten. Hoewel de Regering de Nederlandse bevolking voorhoudt, dat het in Indië goed gaat, zou er in werkelijkheid de grootste wanorde en terreur heersen. Spreker bepleitte het behoud van de Rijkseenheid. "Nederland en Indië zijn één. Het is niet Indonesië maar Nederlands-Indië!" riep hij uit. Na Soekarno gelijkgesteld te hebben met Hitler en Mussolini, besloot hij zijn toespraak met er op te wijzen, dat het Nederlandse Koninkrijk in gevaar verkeert en in twee delen uiteen dreigt te vallen.

Nadat gezamenlijk het lied "Zij zullen het niet hebben" was gezongen, betrad oud-Minister Welter het spreekgestoelte. Hij besprak het economische gedeelte van de Indische kwestie en vroeg zich af of de Regering wel rekening had gehouden met de gevolgen van haar politiek voor de bevolking van Nederland en die van Nederlands-Indië. Het kapitaal, dat in Indië was belegd en dat tweemaal zo groot is als dat, wat in Amerika is geïnvesteerd, zou verloren gaan, indien de Regering in haar Indië-politiek zou volharden. "De onvolprezen economische eenheid van Indië zou elkaar worden gerukt door mensen die niet het geringste

verstand van economie hebben. Hij stelde Prof. Schermerhorn en Minister Drees verantwoordelijk voor "de 70 miljoen mensen, die op deze manier aan de honger en de terreur worden prijsgegeven." De Heer Welter zei, niet veel te geven voor de mogelijkheden, dat de Nederlanders in een zgn. vrij Indië kunnen exploiteren, i.v.m. de Angel-Saksische concurrentie. Door het tegenwoordige Regeringsbeleid zou z.i. in Indië een koloniaal stelsel in zijn zwartste vorm ontstaan.

Hierop volgde wederom samenzang, waarna H.A. Lunshof betoogde, dat het Indische vraagstuk in feite een Haags vraagstuk is. Op scherpe wijze viel spreker de Regering aan "die de oppositie op ondemocratische wijze vertrapt", hierbij craan herinnerend hoe Prof. Gerbrandy werd verboden voor de radio-omroep te spreken. "De Rooms-Rode-Regering" achtte hij een groot gevaar voor Nederland. De toestand, waarin Nederland en zijn bevolking zich thans bevinden zou ernstiger zijn dan die van de donkerste bezettingsjaren. "Wij zien thans een totale afbraak. God alleen kan ons nog helpen. Daarom zal dan ook de geestelijkheid in de bedehuizen Gods hulp moeten inroepen, terwille van de 9 miljoen inwoners hier en de 70 miljoen in Nederlands-Indië, aldus besloot H.A. Lunshof zijn toespraak.

Nadat staande het 1e en 7e couplet van het "Wilhelmus" waren gezongen, ging de vergadering uiteen.

C.V.D.